

24.5.2019

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-
keskus
PL 36
00521 Helsinki

**Helsingin kaupunginmuseon lausunto ympäristövaikutusten ar-
viointiohjelmaan, Finest Bay Area Development Oy:n Rautatietunne-
li Suomen ja Viron välillä –hanke.**

HEL 2019-003800 T 11 01 05

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseolta lausuntoa Finest Bay Area Development Oy:n Rautatietunneli Suomen ja Viron välillä -hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ja koko hanketta koskevasta kansainvälisestä kuulemismenettelystä varten laaditusta tiivistelmästä.

Hankkeen tarkoituksena on rakentaa Suomen ja Viron välille noin 100 kilometriä pitkä merenalainen rautatietunneli, joka lyhentäisi matkustusaikaa maiden välillä huomattavasti sekä avaisi ratayhteyden Helsinki-Vantaa -lentoasemalta suoraan Tallinnaan. Rautatietunneli Suomen ja Viron välillä -hankkeen ympäristövaikutusten arvioimiseksi on valmistunut Pöyry Finland Oy:n laatima ympäristövaikutusten arviointiohjelma joulukuussa 2018.

YVA-menettelyssä tarkastellaan Suomen puolella kolmea eri reittivaihtoehtoa.

VE1a sijoittuu reitille Helsinki-Vantaa lentoasema – Otaniemi – Hramtsovoin matalan keinosaaari – Tallinna.

VE1b sijoittuu reitille Helsinki-Vantaa lentoasema – Ilmala – Otaniemi – Ulkomatalan

alueelle sijoittuva tekosaari – Tallinna. Tämän vaihtoehdon osalta huomioidaan mahdollinen liikenteellinen kytkeytyminen Pasilaan.

VE2 sijoittuisi reitille Helsinki-Vantaa lentoasema – Pasila – Helsingin keskusta (Rautatietorin alue) – Tallinna.

24.5.2019

Kaikkiin vaihtoehtoihin sisältyy rahtiterminaalin rakentaminen Helsinki-Vantaa lentoaseman pohjoispuolelle Tuusulan Metsäkylän alueelle ja raideyhteys sinne.

Museovirasto on toiminut vedenalaisen kulttuuriperinnön suojelun viranomaisena hankkeen valmisteluvaiheessa osallistumalla YVA-ohjelman luonnosvaiheen ennakkoneuvotteluun 31.5.2018 ja YVA-prosessin seurantaryhmän kokoukseen 15.1.2019. Museovirasto on myös kommentoinut YVA-ohjelmaluonnosta suoraan hankkeelle 28.6.2018 sekä antanut lausuntonsa 30.4.2019 siitä, onko vedenalainen kulttuuriperintö sekä vesirakentamisen vaikutukset siihen otettu riittävällä tavalla huomioon ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa.

Helsingin kaupunginmuseo on perehtynyt hankkeeseen ja tarkastelee sen vaikutuksia tehtävänsä mukaisesti Helsingin manneralueen arkeologisen kulttuuriympäristön ja -perinnön vaalimisen ja säilymisen näkökulmasta.

Suurin osa rakentamisesta tapahtuu maan ja merenpohjan alla. Helsingin maa-alueella reitti kulkee YVA-ohjelman perusteella rakennetun taajama-alueen alitse. Rautatielinja nousee maanpinnalle osin välillä Lentoasema – rahtiterminaali (Tuusulan alueella). Esimerkiksi Helsingin keskustan asemalla linjaus sijaitsee noin 70 metrin syvyydessä ja Ilmalan uusi asema noin 50 metriä nykyisen Ilmalan juna-aseman ta-son alapuolella. Uudet asemat yhdistetään olemassa oleville asemille liukuportain ja/tai hissein.

Suunniteltujen asemien seudut Helsingin alueella ovat nykyään ihmisen muokkaamaa kaupunkiympäristöä. Maanpäällistä rakentamista Helsingin alueella kohdistuu asemien ulostulojen yhteyteen reittivaihtoehdosta riippuen Helsingin keskustassa, Pasilassa ja Ilmalassa sekä tunnelin teknisiin järjestelmiin liittyvät maanpäälliset rakenteet. YVA-selvityksessä mainitaan esim. että: tunnelilinjausten suunnittelussa on pyritty välttämään tiheästi asuttuja alueita, jotta maan päälle tuleville kuilurakennuksille löydetään helpommin paikat.

YVA-ohjelman luvussa 5 kuvataan ympäristön nykytilaa. Sen alaluvussa 5.4 Maisema ja kulttuuriympäristö tuodaan esille hankkeen maisema-vaikutusalueella sijaitsevia maisema- ja kulttuuriympäristöarvoja niin maalla kuin merelläkin. Hankkeen vaikutusalueella sijaitsevien kiinteiden muinaisjäännösten ja kulttuuriympäristön arvokohteiden sijainnit on havainnollistettu karttojen avulla.

YVA-ohjelmassa on myös tuotu esille RKY-alueet eli valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, joihin kuuluu I MS aikaisten kohteiden lisäksi lukuisia kohteita Helsingin ja Espoon alueilta.

24.5.2019

Selvityksessä tuodaan esiin myös hankkeen vaikutuspiirissä sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat maisema- ja/tai kulttuuriympäristöalueet ja valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä maisema-alueityöryhmän (päivitysinventointi 2016) ehdotus uusiksi valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi.

Hankkeen vaikutuksia käsittelevässä luvussa 6, alaluvussa 6.10 Maisema, kaupunkikuva ja

kulttuuriympäristö kerrotaan, että hankkeen valmistelun yhteydessä maisemavaikutuksia tullaan selvittämään niiltä osin, kun hankealueella syntyy rakenteita maanpinnalle. Tunnelin teknisiin järjestelmiin liittyvien kuilurakennusten vaikutuksia maisemaan pystytään arvioimaan siltä osin kun ne ovat tiedossa arviointivaiheessa. Muutoin maisema- ja kaupunkikuvavaikutuksista annetaan yleinen arvio siinäkin tapauksessa, kun rakenteiden tarkat sijainnit eivät ole vielä tiedossa. Vaikutuksia ja muutoksia maisema- ja kaupunkikuvaan tullaan selvittämään kartta- ja ilmakuvatarkastelujen sekä aiemmin tehtyjen selvitysten perusteella ja tullaan havainnollistamaan mm. kuvasovittein.

Kun rautatietunnelin suunnitelmat tarkentuvat, se antaa mahdollisuuden arvioida tarkemmin hankkeen vaikutuksia yksittäisiin muinaisjäänneksiin, kaupunkikuvaan ja kulttuurimaisemaan ja antaa mahdollisuuden arvioida lisäselvitysten tarvetta. Kuten alaluvun 6.10. lopussa sanotaan, tulee hanke tekemään yhteistyötä kaupunginmuseoiden kanssa maanpäällisen kulttuuriperinnön huomioimiseksi hankkeessa.

Helsingin kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa hankkeen ympäristöselvitykseen tai kansainvälistä kuulemismenettelyä varten laadittuun tiivistelmään.

Lisätiedot

Heini Hämäläinen, tutkija, puhelin: 0931064993
heini.hamalainen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojele